



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Ecc[es]i[a]e primores ac p[ræ]sides posse leges obligatorias co[n]dere,
etia[m] cu[m] adiecta i[n]terminatio[n]e, q[uod] ear[um] tra[n]sgressores
i[n]curra[n]t p[ec]c[a]ti mortal[is] reatu[m]. XI

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

da ac defendenda se subtrahit. Et si usq; ad consummationē seculi semper utiq; affuit, & nunc adest, & aderit semper ecclesiæ suæ, eam recte dirigens. Quocirca præcepta ecclesiæ in generalib; concilijs ædita: etiã & Christi censenda sunt quodã modo præcepta, ut qui per ipsam ecclesiã illa constitui ac suo nomine decerni: curet & uelit. Transgredientes igitur ea instituta: nõ tam humana q̄ diuina præuaricantur præcepta, peccatiq; mortiferi labẽ incurrunt. æternãq; dãnationi se reddunt ac culpa noxios: ob huiusmodi inobedienciã in Christum & ecclesiã.

¶ Ecclesiæ primores ac p̄sides posse leges obligatorias cõdere, etiã cum adiecta interminatione: q̄ eas; transgressores incurrant peccati mortalis reatum.

Cap. XI.



¶ Tãtũ maius accipiat robur quod in p̄cedẽte propositum est capite, ab ipsis scilicet ecclesiæ primatibus ac p̄cipuis rectoribus cõstitui posse regulas & sanctiones, subditõ; obligatorias: cum expressa etiã transgressoribus p̄na, q̄ letiferæ culpæ p̄petuẽq; morti fient ob eas; præuaricationẽ obnoxij: adijciendæ sunt superioribus rationibus & aliã, quæ in huiusce ueritatis persuasiõẽ animosõim ualentius inducant. ¶ Sit itaq; hæc: ordine quinta ratio. v.
In multis conciliõ; ecclesiasticõ; summõ;q; pontificum decretis exprimitur illa p̄na: q̄ sententiã excommunicationis incurrant illorum statuto; transgressores. In nonnullis itidẽ explicatur interminatio dãnationis æternæ: quæ significatur ijs inferenda qui præuaricati fuerint huiusmodi constitutiones. Et utrũq; hor; fieri recte censef: & cõformiter ad illud uerbũ dñi, dictũ Petro de eo qui ob surdefcit ad monita ecclesiæ: illiq; parere recusat. Si ecclesiã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus & publican;. Quo uerbo designat Christus: cõtumaces & rebelles ecclesiæ, nõ mõ in materia correptionis fraternæ, sed etiã in aliã quauis obseruanda cõstitutione: à reliquorũ fidelũ confortio abijciendos esse & eliminandos. Atqui excommunicatio non inferf alicui legitime: nisi propter peccatũ mortale, & potissimũ ob pertinacẽ inobedienciã in ipsam ecclesiã. Igitur ecclesiã sanctã nonnunq̄ intendit ac proponit obligare suos subditos ad aliquid faciendum, eo astriictionis uinculo: ut illius præcepti uiolatores efficiant rei labis mortiferæ & dãnationis æternæ. atq;

Math. 18.

f 3 huiusmo-

LIBER PRIMVS

huiusmodi poenā, trāsgressores manere: in suis institutis exprimit. Illud autē faciens ecclesia: credenda est non errare. quoniā à spiritu sancto (qui spiritus est veritatis) directa: in ijs quæ sunt iuris fideiq; & moꝝ, oberrare non potest. Ergo suas constitutiones decernere potest ecclesia, cum hac obligationis ratione & modo: q; trāsgredientes eas, incurrant suæ salutis iacturā per peccati mortalis reatum. illāq; & interminari & exprimere etiā potest poenā: quo diligentius sibi caueant omnes, & tanti discriminis admoniti, suæ salutis consulant.

- VI.** ¶ **Sexta.** De prælatis ecclesiæ sub nomine discipuloꝝ
Lucæ 10. loquens **Christus** ait. Qui uos audit: me audit, & qui uos spernit: me spernit. Et rursus de illis qui præpositi sunt rei ecclesiasticæ: loquens turbæ dñs, inquit. Omnia quæcunq; dixerint uobis: seruate & facite. Qui autē omnia dicit: nihil excludit. Beatus item **Paulus** ad **Hebræos**. 13. Obedite præpositis uestris: & subiaceate eis. Ipsi enim peruigilant: quasi rationē de animabus uestris reddituri. Et **1. Petrus**. 3. Subditi estote omni humane creaturæ: propter deū. Et in plerisq; alijs epistolaz; apostolicaz; locis: eadē continetur sententiā. Ex qua dilucidū est, contemnentes præcepta ecclesiæ & prælatorū: etiam deū contemnere & illi esse inobedientes, quare & mortiferi criminis contrahere reatum. Quod cum ita se habeat: cur non poterit ecclesia catholica & prælati eius, suos subditos obligare ad aliquid agendū ea lege ac conditione, q; trāsgressores illius incurrant mortale peccatū: cū ita res agat: q; præuaricantes tale præceptum, reuera taliter peccent.
- VII.** ¶ **Septima ratio.** Si quid antique legis sacerdos agendum cuiq; decreuerat: obediendū illi erat in promptu, nec reluctandum. & detrectanti ipsius imperiū: mors in poenā tāti sceleris erat irroganda, secundū illud dñi uerbū in **Deuteronomio**. **Deutero. 17.** Si difficile & ambiguū apud te iudiciū esse perspexeris inter sanguinē & sanguinē, causam & causam, lepram & leprā, & iudicium intra portas tuas uideris uerba uariati: surge & ascende ad locum quē elegerit dñs deus tuus. ueniesq; ad sacerdotes **Leuitici** generis, & ad iudicē qui fuerit illo tēpore: quæresq; ab eis, qui iudicabūt tibi iudiciū ueritatē. Et facies quodcunq; dixerint, q; præsumt loco quē elegerit dñs: & docuerint te iuxta legē eius, sequerisq; sententiam eoz;: nec declinabis ad dextrā neq; ad sinistrā. Qui autē superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tēpore ministrat domino

domino deo tuo: ex decreto iudicis morietur homo ille, & auferes
 milū de Israël. cunctusq; popul⁹ audiēs timebit: ut null⁹ deinceps
 intumescat supbia. **Hæc ibi.** Atqui non minor est sacerdotū noue
 legis qui præsunt rei ecclesiasticæ, auctoritas: nec minus eis debet
 obediētia obsequiū à subditis. quinimmo tanto potestas horū au-
 gustior & eminētior: quanto noua lex ueteri est præstabilior. eōq;
 amplius ipsi est obtēperandū, siquid agēdum decreuerint uel fu-
 giēdum. **Qui fuerit igit illoꝝ rebellis sanctionibus & decretis: mor-**
tē incurrit animæ significatā per mortē corporis iussam inferri in
ueteri lege ijs qui sacerdoti Leuitico nō audiebant, grauēq; cōtra-
hit mortiferi criminis reatū. ¶ Neq; id quidē ab re: quoniā huius-
modi inobediētia, in ipsum quoq; deū redundat & intorquet. quē
admodū attestatur beatus Paulus in epistola ad Thessalonicenses: 1. Thessa. 4.
dicēs. Scitis: quæ pcepta dederim uobis per dominū Iesum. Itaq; q
hæc spernit: non hominē spernit, sed deū, qui etiā dedit spiritū suū
sanctum in nobis. Et cū murmurasset omnis congregatio filiorum
Israēl contra Aaron & Moysen in solitudine, importune expo-
scens panē & carnes sibi ministrari: respondit eis Moyses. Audiui
mutmur uestrū contra dominū. Nos uero quid sumus: quia mulli
tastis contra nos? Dabit uobis domin⁹ uespere carnes edere, & ma- Exodi 16.
ne panes in saturitate: eo quod audierit murmuratiōes uestras: qui-
bus murmurati estis cōtra eū. Nos enim quid sumus? nec contra
nos est murmur uestrū: sed cōtra dominū. Ex quibus uerbis cōstat
aperte, rebellionē & cōtumaciā quæ in præpositos ecclesiastico re-
gimini cōmittit: etiā in deū fieri, & exinde illā graui peccato obno-
xiū reddere hominē: tristiq; supplicio mulctandū. Ex opposito igit
recte conficias, eum qui ecclesiasticis morē gerit rectoribus: & ipsi
quoq; deo obtēperare. q̄ leges & regulæ obseruationū, à sacrosan-
ctis synodis ac primarijs ecclesie pastoribus institutæ: non tam ab
hominibus sunt q̄ à deo, illas per homines decernēte. Quod etiam Maximus.
præclate testat̄ sanctus Maximus, in quodam sermone de ieiunio
quadagesimæ: dicens. Sacraꝝ literaꝝ exēpla protulimus: quibus
approbaremus hunc quadragenariū numerum nō esse ab homi-
nibus cōstitutum, sed diuinitus consecratum: nec terrena cogitatio-
ne iniatum, sed cælesti maiestate præceptū. Et paulo post de eo-
dē loquens ieiunio: subnectit. Hæc autem non iā sacerdotū præ-
cepta:

LIBER PRIMVS

cepta: quã dei sunt. atq; ideo qui ea spernit: non sacerdotẽ spernit, sed **Christum**; qui in suo loquitur sacerdote. hæc ille. **Quod** autẽ hic facer author de uno dicit instituto ecclesiastico, obseruantia sci licet quadragesimã: de cæteris omnibus itidẽ statutis ecclesię & pceptis est consimili ratione dicendum. q; ipsa uidelicet non tam sacerdotum præcepta: q; dei sunt. & proinde qui ea spernit: nõ sacerdotem spernit, sed deũ qui in suo loquitur sacerdote. ¶ **Octaua ratio.**

VIII
Deutero. 21

In Deuteronomio etiam legitur dominus dixisse ad Moysen. **Si** genuerit homo filium contumacẽ & proteruũ, qui nõ audiat patris ac matris imperium, & coercitus obedire cõtempserit: apprehendent eum & ducent ad seniores ciuitatis illius & ad portã iudicij, dicentq; ad eos. **Filius** noster iste, proteruus & cõtumax est, monita nostra audire contemnit: comestationibus uacat & luxuriã, atq; cõuiuijs. lapidibus eum obruet populus ciuitatis, & morietur: ut auferatis malũ de medio uestri, & uniuersus Israel audiẽs pertimescat. hæc ibi. Sed nõne patres nostri spirituales: sunt supremi ecclesiã pastores, & illius tractantes gubernacula? Nonne & mater nostra secundũ spiritum, est sancta ecclesia: quã nos **Christo** ex aqua & spiritu sancto regenerauit, & ex filijs irã reddidit filios gratiã? **Qui** igitur cum **Luthero**, ecclesiã præcepta & orthodoxoꝝ patrũ ridẽt ac floccipendunt: astruentes nos impune ieiunia quã uis soluere posse: & feria sexta carnibus uesci, q; item nõ possit uniuersalis ecclesia non suis cõstitutioibus alligare ad aliquid: cuius transgressio ingerat nobis letale crimen. illi inquam, nonne filij sunt proterui & contumaces: nolentes audire præcepta parentum? Nõne & nõdem merito dicuntur uacare comestationibus & cõuiuijs: qd alios ad illa, loca ieiuniorũ & abstinentiã, suis pestiferis suasionibus inducunt? **De** quibus quidem filijs, ipsa mater ecclesia merito potest querula uoce dicere id: quod est apud **Esaiam**. Filios enutriui & exaltaui: ipsi autẽ spreuerũt me. **Quã** igitur eos manet pœna: & quo digni sunt supplicio? Sane graui criminatione sunt accusandi coram maioribus natu ecclesiã: & nisi resipiscant, pro suoꝝ scelerum qualitate iuste plectendi. **Quod** si id supplicij non inferat eis humanum iudicium: nihilo secius ob hanc proteruiam suam, dirã animę mortem incurrunt mentisque obdurationem, per mortem corporis & lapides, in ueteri lege filio proteruo inferri iussos: apta

Esaiã. 1.

cõcinnitate

concinntate & congrua similitudine significatam.

¶ Alijs insuper rationibus, uim obligatoriam constitu-
tionum ecclesiasticarum, qua fideles constringunt &
coarctant comprobari.

Cap. XII



Vpra dictis adiungendæ sunt & aliæ rationes: quæ
stabiliant ac suffulciant ecclesiasticarum legum au-
thoritatem & pondus, sitque hæc suo ordine nona.

¶ Et uerbo & exemplo suo docuit Christus domi-
nus & legifer noster: reuitandum esse scandalū pro-
ximorum, & ne coram cæco (ut ait scriptura) ponamus offendicu-
lum: ne ue errare faciamus cæcum in uia. Verbo quidem: cum ait.

VIII

Leuiti. 19.

Matth. 18.

Matth. 17

1. Corin. 9.

Lucæ. 2.

Væ mundo à scandalis: & uæ homini per quem scandalum ue-
nit. Et rursum. Cauete ne scandalizetis unum ex his pusillis: qui in
me credūt. Exemplo uero: cum exactoribus tributorum soluit di-
drachma (quamuis liber esset à pendendo tributo) ne scandaliza-
ret eos. Cuius imitator sedulus, beatus Paulus in suis epistolis sum-
mopere admonet, esse cauendum ab inferendo cuiquam scanda-
lo; dicens inter cætera. Si esca scandalizat fratrem meum: nō mā-
ducabo carnes in æternum, ne fratrem meum scandalizem. Et
merito quidem, nam ex recta charitatis lege obstringimur ad con-
sulendum saluti fratris: sicut & nostræ. quare eodem obligamur
uinculo ad omnia quoque propulsanda: quæ possunt obstaculum
præbere saluti proximi nostri, inter quæ: potissimum collocatur
scandalum. Sed & sacratissima uirgo Maria, uirtutum omniū cla-
rissimum exemplar & promptuarium, nonne legem purificatio-
nis à Moysè latam, cui tamen non erat subiecta) ad unguem im-
plere uoluit: ne illam contemnere uideretur, & ne quempiam scā-
dalizaret? At uero si quis palàm præuaticaretur ecclesiasticas or-
dinationes, sancte ac probe institutas & multis ante seculis hæc-
nus obseruatas: hoc suo opere quàm plurimis inferret scandalum.
induceretque suo exemplo ad effrenatam legum ecclesiasticarū
solutionem. simulq; & in hanc eos perpelleret existimationem:
quod non sint magni pendenda sanctionum ecclesiasticarum de-
creta, sed pro arbitrio cuiusque aut admittenda aut refutanda.
Quis igitur hunc non censuerit infandi sceleris esse reū: aut eter-
næ mortis iudicio obnoxium? ¶ Porro admittit Lutherus in suo

g de liber-